

Muistio 9.3.2016

ASEMARANNAN ASEMAKAAVAMuinaismuistolain 13 §:n mukainen viranomaisneuvottelu /
Viranomaistyöneuvottelu rakennetusta kulttuuriympäristöstä

Aika	29.2.2016 klo 13	
Paikka	kaupungintalo, Raatihuoneenkatu 9, 3. krs kokoustila	
Läsnä	Helena Taskinen	Museovirasto, yli-intendentti
	Juha Maaperä	Museovirasto, lakipalvelut
	Eeva-Liisa Schulz	Museovirasto, intendentti
	Sara Tamsaari	Museovirasto, rakennustutkija
	Liisa Härmä	Hämeen Ely-keskus, lakimies
	Leena Roppola	Hämeenlinnan kaupunki, tilaajapäällikkö
	Johanna Närhi	Hämeenlinnan kaupunki, arkkitehti

- Leena Roppola avasi viranomaisneuvottelun. Sovittiin, että Johanna Närhi toimii puheenjohtajana ja Leena Roppola sihteerinä.

Muinaismuistolain 13 §:n mukainen viranomaisneuvottelu:

- Johanna Närhi esitteli alustavan kaavaehdotuksen muinaisjäännösalueen näkökulmasta.

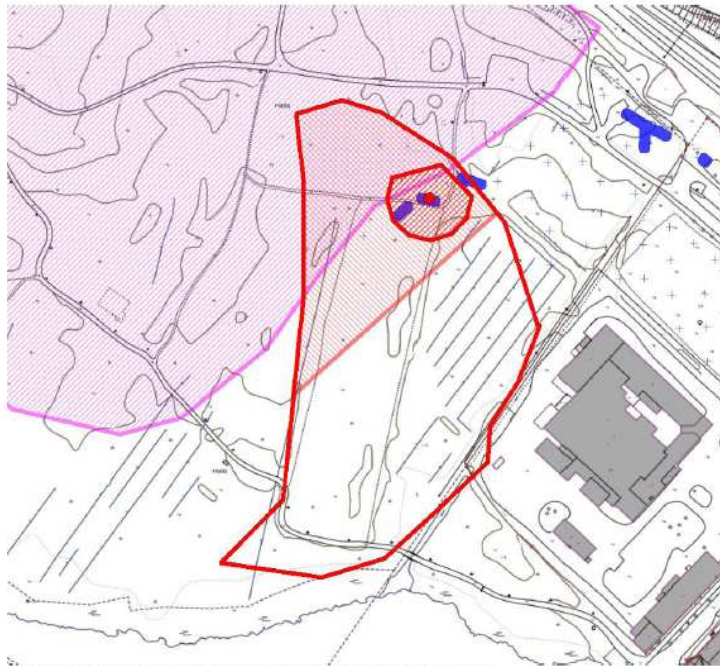
Museovirasto totesi, että alustavaan kaavaehdotukseen merkityt pelastustie, mahdolliset valaistustarpeet, maakaapeloinnit ja ulkoilureittien toteuttaminen edellyttävät joko kajoamista taikka erityistä suunnittelua muinaisjäännöksen Varikonniemi (109010023) osalta. Lisäksi kaavan toteuttaminen edellyttää kajoamista kaavan valmistelun yhteydessä tehdyssä koekaivauksessa löydettyyn ennestään tuntemattomaan muinaisjäännökseen Varikonniemensuo (1000027906). Museovirasto esitteli, millä ehdoilla kaavan toteuttaminen on muinaisjäännösten osalta mahdollista ja mitä se vaatii.

- Johanna Närhi esitteli Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n laatiman *Lisäselvityksen arkeologisessa koetutkimuksessa löydetystä puupaalusta (2016)*. Liite

Museovirasto totesi, että Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n laatima lisäselvitys on riittävä. Tiheän viivoituksen (ympyrä) sekä harvemman viivoituksen alueella (suunnikas) tutkimukset on laadittava ennen rakentamisen aloittamista. Mikäli ympyränmuotoisen Varikonniemensuon muinaisjäännösalueen ja Varikonniemen muinaisjäännös-

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

alueen rajalta tehdään muinaismuistolain tarkoittamia löytöjä, täytyy kaivaukset ulottaa myös Varikonniemen muinaisjäännösalueen puolelle. Potentiaalista löytöalueen punaisella vinoviivoituksella merkittyä ympäröivämuotoista aluetta voidaan kaivausten yhteydessä joutua tarkistamaan, ja kaivaustutkimukset ulottaa nyt arvioitua laajemmalle alueelle.

Kartta 2. Hahmotelma potentiaalisesti löytöalueeksi. Mk 1 : 2500.
Punaisella värillä on merkitty Varikonniemensuon rajaus, Punaisella vinoviivoituksella potentiaalinen löytöalue (osin Varikonniemen muinaisjäännösalueen päällä) ja tiheällä punaisella rasterilla alue, jolla kesän 2015 puupaalujen kalastuslaitteesta saattaa olla jäännöksiä. Sinisellä on merkitty kesän 2015 tutkimusalueet ja punaisella pisteellä paalujen löytöpaikka.

Kaava voidaan toteuttaa / rakentaminen aloittaa, kun riittävät tutkimukset on tehty.

Tutkiminen edellyttää muinaismuistolain 10 §:n mukaista tutkimuslupaa. Tutkimusten riittävyttä arvioidaan alustavan tutkimusraportin pohjalta. Tässä neuvottelussa käsiteltyjen muinaisjäännöksiin kajoavien toimenpiteiden osalta ei tarvitse hakea Muinaismuistolain 11 §:n mukaista erillistä kajoamislupaa Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskukselta, koska kajoaminen on käsitelty neuvottelussa muinaismuistolain 13 §:n nojalla.

Kaavamääräys tutkittaville kohteille (Varikonniemensuo ja Varikonniemi – pelastustien kohdalta):

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös ja rauhoitetun kiinteän muinaisjäännöksen osa. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä Museoviraston lausunto. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti käytyjen neuvottelujen perusteella kohde Varikonniemensuo voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi sen jälkeen, kun kohde on arkeologisesti riittävästi tutkittu. Tutkimukset edellyttävät muinaismuistolain 10 §:n edellyttämää tut-

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

kimuslupaa Museovirastolta. Museovirasto hyväksyy tutkimusten riittävyyden alustavan tutkimusraportin perusteella.

Kaavaselostukseen merkintä:

Muinaismuistolain (295/1963) 13 §:n tarkoittamissa neuvotteluissa on todettu, että kaavan tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttää seuraaviin muinaisjäännöksiin kajoamista: Varikonniemensuo (1000027906) ja Varikonniemi (109010023). Varikonniemen muinaisjäännökseen kajotaan vain siltä osin, kun kaava edellyttää pelastustien ja ulkoilureittien perustamista muinaisjäännösalueelle. Ulkoilureitit pyritään toteuttamaan niin, ettei kajoamista tarvittaisi. Kaava voidaan toteuttaa ja rakentaminen aloittaa sen jälkeen, kun edellä mainituissa muinaisjäännöskohteissa on suoritettu riittävät arkeologiset tutkimukset. Kaupunki vastaa tutkimusten suorittamisesta ennen rakentamisen aloittamista. Arkeologisten tutkimusten suorittajalla on oltava muinaismuistolain 10 §:n mukainen tutkimuslupa, jonka myöntää Museovirasto. Museovirasto arvioi tutkimusten riittävyyden tutkimuksen suorittajan laatiman alustavan tutkimusraportin perusteella. Muinaismuistolain 11 §:n tarkoittama kajoamislupaa ei kaavan mukaista rakennushanketta varten siten erikseen haeta. Edellä tarkoitettujen muinaismuistolain 13 §:n tarkoittaman neuvottelun asiakirjat ovat tämän kaavaselostuksen liitteenä.

Varikonniemensuon muinaisjäännös voidaan poistaa, kun kohde on riittävästi tutkittu ja dokumentoitu. Arkeologi Kalle Luodon esittämällä rajauksella merkitään s1 ja s2 sekä sm1 aluerajaukset muinaisjäännösrekisteriin (Varikonniemensuo 1000027906). Suunniteltu pelastustie voidaan toteuttaa, kun Varikonniemen (109010023) muinaisjäännös on pelastustien osalta riittävästi tutkittu ja dokumentoitu. Kaavaan merkityt ohjeelliset ulkoilureitit on sijoitettava Varikonniemen muinaisjäännösalueelle yhteistyössä Museoviraston kanssa siten, ettei ulkoilureittien toteuttamisen yhteydessä muinaisjäännökseen tarvitse kajota. Sama koskee valaistusta ja mahdollista maakaapelointintia.

Työmaa-alueille on järjestettävä riittävän korkea työmaa-aita, jolla varmistetaan, ettei Varikonniemen muinaisjäännösalueella vahingoiteta rakentamisen aikana taikka käytetä rakennusmateriaalien, koneiden ja laitteiden varastointiin. Kaavakarttaan kohtaan yleismääräys, kaavaselostukseen sekä rakennustapaohjeisiin tulee esittää merkintä: Työmaan suunnittelussa on muinaismuistolain tarkoittama alue erotettava riittäväillä aidoilla työmaa-alueesta ja alueen käyttäminen työmaan varastointiin, kulkuun yms. on kiellettävä uhkasakon nojalla. Aidan suunnittelusta ja maastoon sijoittamisesta sovitaan Museoviraston kanssa.

Hämeenlinnan kaupunki vastaa tarvittavien tutkimussuunnitelmien ja kaivausten kustannuksista.

Viranomaisneuvottelu rakennetusta kulttuuriympäristöstä:

- Johanna Närhi esitteli alustavan kaavaehdotuksen rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmasta sekä Asemarannan asemakaavan

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

alueelle DIVE-menetelmällä laaditun *Kulttuuriympäristöanalyysin ja asemakaavan maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointiluonnoksen.*

Museoviraston mielestä laadittu Kulttuuriympäristöanalyysi ja asemakaavan maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointiluonnos tuo hyvin esille alueelle tavoitellun korkeatasoisen ympäristön. Korttelialueen keskellä olevia torneja ei pidetty, täydennetyt maisemaselvitykset huomioiden, liian korkeina. Maamerkkirakennuksen korkeutta (8 krs.) toivottiin Kiistalan korttelin reunarakennuksen korkuiseksi (7 krs.). Maankäytön suunnittelu selvitti, että käytännössä ne ovat aikaisemman kerroskorkeustulkinnan mukaan arvioiden lähes yhtäkorkeita.

Maamerkkirakennusta esitettiin Edelfeltin kaavan (1858) ja alueen myöhemmän kehityksen mukaisen symmetrian näkökulmasta siirrettävän hieman kauemmaksi aukiota. Sovittiin, että maankäytön suunnittelu selvittää, mahdollistavatko kaupunkikuvalliset ja toiminnalliset näkökohdat maamerkkirakennuksen siirron.

LPY-korttelin (pysäköintilaitos) osalta tulee kaavassa määrätä, että suunniteltava rakennus tulee sovittaa suojeltavaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan, ja lisäksi kaavamääräyksessä tulee painottaa viitesuunnitelman massoitteiluperiaatetta. Samoin asema-aukion laidalle suunniteltu maamerkkirakennus tulee sovittaa ympäristöön ja olevaan rakennuskantaan erityisellä huolella ja tästä tulee määrätä kaavassa.

Kaavaehdotukseen tulee merkitä Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaus. Kulttuuriympäristöanalyysiä ja asemakaavan maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointiluonnosta toivottiin täsmennettävän siten, että pysäköintilaitos ja maamerkkirakennus sijaitsevat RKY-alueella eikä sen reunassa.

Tämä neuvottelumuistio liitetään kaavaselostukseen.

Hämeenlinnassa 9.3.2016

Helsingissä 9.3.2016

Tilajaapäällikkö Leena Roppola

Yli-intendentti Helena Taskinen